

AARHUS: Københavns fargerike lillebror

Hvorfor i all verden skal man velge Aarhus når du kan dra til København? Fordi det av og til faktisk er de minste som er de største. Maten, folkene, utelivet, shopping og kulturen – vi ble stormforelsket i lille, store Aarhus.

Tekst: KNUJ CHRISTIAN MOENG, foto: KC MOENG/VISIT DENMARK

Nordmenn elsker Danmark. Barnefamilier valfarter til Legoland. Og jeg kjenner ingen som ikke svømmer over av superlativer når de skal beskrive Køben. Kongens by. De kule folkene. Den gode maten. Shoppingen. De fete utestedene. Nevnte vi de kule folkene?

Men våre naboer i sør har så mye mer å by på. I 2017 er Aarhus utvalgt som europeisk kulturhovedstad, intet mindre, og det har

gjort sitt til at flere og flere har fått øynene opp for denne lille, store byen på Jylland. Byen har drøye 300 000 innbyggere, om du ser litt stort på det, og tidligere i år ble Aarhus den første danske byen foruten København som kunne skryte på seg restauranter med Michelinstjerner. Ikke en, men tre i samme slengen.

Byen er et mekka for studenter, og det setter også stort preg på bybildet. Det florerer av kule kafeer, og kulturtilbudet og konsertscenene er som i en hovedstad. Det er ikke rart vi ble stormforelsket etter bare en langhelg i Danmarks nest største by. Her er 15 gode grunner til at du skal følge i våre fotspor.

1: Kultur med fargerik utsikt

Har du sans for samtidskunst, er du kommet til mekka. AROS er et gammelt ord for Aarhus, men huser i dag moderne kunst av skyhøy kvalitet. Da vi besøkte museet, hadde norske Gardar Eide Einarsson en separatutstilling i første – av fem etasjer. På toppen av bygget ligger en av byens hovedattraksjoner: Your Rainbow Panorama av Olafur Eliasson er et must om du gjester byen. Dette er en kjempeisirkel i farget glass der du kan beskue byen i ulike kulørte valører.

RoS, Aros allé 2

Hun her møte vi sittende i trappa, riktig nok på Moesgaard Museum, Aarhus' nye stolthet. Det er sjelden vi stortrives på museum, men her har de klart å skape noe helt nytt som fenger.

2: Michelin-mat

Det utløste stor jubel i byen da Aarhus, som eneste danske by utenfor København, ble belønnet med tre Michelin-restauranter da de siste utnevnelsene kom tidligere i år. Vi har testet to av dem. På Substans gikk vi for den store pakken med glasskål og epleeddik, steinbitrogn med tilbehør, torskeroygg, asparges og jordskokk, kylling, rødgrøt og hagtorn med hvit sjokolade. Helt greit, og kanskje litt mer enn det også, men ikke topp uttelling og ingen Michelin-restaurant etter vår mening. Men: Restaurant Frederikshøj, derimot. Gooode gud, som danskene selv sier det. Smaken av Wassim Hallals kulinariske magi er én ting. Alt er himmelsk. Upåklagelig. Velkomponert. Men hvor mange og lange timer den mannen bruker på presentasjon, må gudene vite. Synet av det som legges på tallerkenen foran deg er verdt prisen i seg selv. Dette må du unne deg. Om du kan få bord, da.

Restaurant Frederikshøj,
Oddervej 19–21

3: Det var en gang et menneske

For dem som er litt yngre henviser tittelen til en tegnefilmserie på tv som handlet om menneskets utvikling. På Moesgaard Museum (MOMU) – byens splitter nye stolthet – kan du oppleve en langt over gjennomsnittet god utstilling om den evolusjonen i et vidt spekter. Alt er nytt og visuelt fascinerende, og arkitekturen på museet er moderne og litt som vår egen opera. Frem til 30. september kan du også se en spektakulær utstilling med ti av de berømte terrakottakrigerne fra keiser Qin Shi Huangdis grav-

kompleks og over 100 objekter fra Qin- og Han-dynastiet. Bare det at MOMU har klart å få disse terrakottakrigerne ut fra Kina er jo et kunststykke i seg selv, og verdt turen.

MOMU, Moesgård Allé 15

Vestergadekvarteret midt i sentrum stammer helt tilbake fra 1700-tallet, men er mer preget av gallerier, shopping og kafeer enn den gang.

Mye har skjedd i Aarhus de siste 20 årene. På midten av 90-tallet fant den politiske ledelse ut at de trengte noe nytt. Dermed tok de et par av de mest sjarmerende kvartalene i byen og døpte dem om til Latinerkvarteret. Smart, for nå er det noen av byens mest sjarmerende og travle gater.

Vi begynner å få erfaring i det å spise på Michelin-restauranter. Derfor gledet det oss stort at bare to dager etter at vi gjestet Frederikshøj i Aarhus, kunne Wassim Hallal smykke seg med sin første stjerne. Planlegger du tur til Aarhus, sørg for å booke bord hos Wassim. Vi snakker kulinarisk kunst på høyt nivå. Vi tipper at han får nok en stjerne til neste år.

4: Lokal kickstarter

De kan drikke i Aarhus, som overalt ellers i Danmark, og her har de også sin egen spesialitet. Alle drikkestedene med respekt for seg selv og ikke minst for byen har spesialtilbud på følgende kombinasjon: En Ceres Top-pils med en armbitter som «dessert». Det smaker av helvete av det – for å bruke deres eget uttrykk – men ned går det. Du kunne for eksempel prøve det ut på Peder Wessel, som ligger i bydelen Trøjborg, et i seg selv hyggelig kvartal å befinne seg i.

Peder Wessel, Niels Juels Gade 49

5: Himmelsk stemning

Det florerer som nevnt med gode kafeer i Aarhus, og en av de bedre er Café Englen. Det er også en av de mest populære blant de lokale. Stemningen er som en fransk bistro med spill og gamle reklameplakater på veggene, og klientellet er en blanding av intellektuelle, godt voksne menn som leser avisen fra å til å og unge jenter som trekkes dit fordi arkitektstudentene får rabatter i baren. Vi fikk et vindusbord, kjøpte kaffe og kaker og ble der et par timer.

Café Englen, Studsgade 3

6: Den beste medisin

Av og til trenger man bare en drink eller fem, og da er det som serveres på St. Pauls Apothek et godt alternativ. Et av byens best besøkte vannhull, skal vi tro de lokale. Det er travelt når vi er på besøk, men vi klarer å skvise oss ned på et lite tomannsbord og ber de velklede bartenderne i hvit skjorte og vest om å anbefale kveldens drink. Det ryktes nemlig at de kan sitt fag til fingerspissene. Og det kunne de. Hadde vi vært sultne, var det også mat å få, og det til et litt annet prisnivå enn på Substans og Frederikshøj.

St. Pauls Apothek, Jægergårdsgade 76

7: Arkitektonisk landsfader

Du koder ikke med Arne Jacobsen, Danmarks mest kjente arkitekt og designer. Men det er det faktisk noen av Aarhus-innbyggerne som gjør. Det hersker nemlig stor uenighet om den grå «kolossen» av et rådhus, som er signert akkurat Arne Jacobsen, og som ble oppført i 1941. Vi har sans for stram funksjonalisme, og likte det vi så. Alternativt kan du kjøpe en sixpack og legge deg i Rådhusparken, om været tillater det.

Aarhus Rådhus, Rådhusplassen 2

8: Film er best på kino

Har du sans for alternative filmer, er kinoen Øst for Paradis stedet for deg. Den ble grunnlagt i 1978 og har vel stort sett vært nedleggingsstruet helt siden den gang. Men fortsatt settes det opp smale filmer fra hele verden, som du sjelden kan få sett andre steder. Kinoen ligger under Den siste Cafe, Paradis på folkemunne, og noe av sjarmen her er å sitte og se film mens du hører festen dundre taktfast i etasjen over.

Øst for Paradis, Paradisgade 7-9

9: Slå et slag for kvelden

Sharks er Danmarks største spillebarer, og med sine 26 bord, elektrisk poker og airhockey i tillegg til biljard, er det et fantastisk sted å starte kvelden om du liker den slags. Beliggenheten kan i alle fall ikke være mer sentral.

Sharks, Frederiksgade 25

10: Leksjon i latin

For å gjøre noe ekstra med byen sin, valgte kommunen på midten av 90-tallet å se til andre «storbyer». Hva var det Paris og København hadde som Aarhus ikke hadde? Dermed tok myndighetene i byen fire gater midt i sentrum og omदोप्टe dem til Latinerkvarteret. Og disse stemningsfulle kvartalene er helt klart verdt et besøk, om ikke flere. Her finner du masse små og alternative butikker og kule kafeer. Det er nesten som en oppsummering av det beste Aarhus har å by på. Sjekk for eksempel ut Soul Shine bruktbuikk.

Soul Shine Second-hand & Vintage, Graven 24

11: På to hjul i svingene

Som ellers i Danmark er livet i Aarhus best med sykkel. Det er stort sett paddeflatt og dermed kommer du deg fra å til b uten å bruke altfor mye krefter. Til og med turen ut til Moesgaard Museum går fint om du beregner en knapp halvtime på turen. Med så mye god mat og drikke tilgjengelig er det bare godt å få brukt beina litt. Sykler kan du enten leie på hotellet du bor, stort sett, eller så finner du det du trenger hos Aarhus Citybikes.

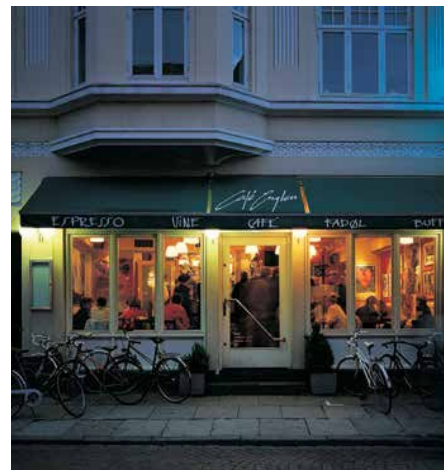
Aarhus Citybikes, Karl Verners Vej 6

12: Natteliv

Vi kom oss aldri så langt som til byens natteliv, men skal vi tro ekspertisen vi rådførte oss med, er det nok å by på også på det felte – alt for enhver smak. Train er et kombo liveded/DJ. Kupé eies av de samme folkene som Train, men her beskrives gjestene som noe yngre og hipper enn på førstnevnte. Castenskiold er et spisested som skifter ham og blir til en klubb i helgene, også med høy hipphets-skala. Er du som oss – ikke først i 20-åra, men liker fortsatt å danse – er Casablanca stedet. Dette er en plass hvor de som en gang regjerte byen frekventerer, og stedet spiller musikk som var stor for et «par» år siden. Dit skal vi neste gang vi gjester Aarhus.

Casablanca, Rosensgade 12

Café Englen er nesten som Aarhus i et nøtteskall: Hyggelig, tilbaketent, god service og folksomt – av folk i alle aldre. Du vil trives.

ARoS er en av byens kulturelle stoltheter. Dette er et museum med høy kvalitet når det kommer til samtidskunststusstillinger. Er du ikke fan av sånt, bør du ta turen likevel. På toppen finner du nemlig Danmarks mest fargerike utsiktspunkt; Your Rainbow Panorama signert islandske Olafur Eliasson.

13: Tre på rappen

Familiefester kan resultere i så mangt. Gode restauranter, blant annet. Det var nemlig en gang et par. De hadde en restaurant. Så gikk det skeis. De var ikke et par lenger. Men beholdt restauranten sin, og startet så hver sin nye vegg i vegg. Så nå ligger det tre gode restauranter vegg i vegg, som alle gir et veldig godt måltid for en rimelig penge. Det ryktes at gubben i dramaet er av den sure typen, så du er herved advart.

Set. Oluf, Mejlgade 33

Olinico, Mejlgade 35

Olibistro, Mejlgade 41

14: Snart er kaffen klar

Det er ikke bare vi nordmenn som har kastet oss på kaffebølgen. De kan sitt fag i Danmark også. I 2010 ble baristaen Søren Stiller Markussen nummer fem i VM i kaffelaging, og hans kaffebar Great Coffee er regjerende dansk mester i flere disipliner på feltet. Hos han er ikke kaffe bare kaffe. Alt lages etter alle kunstens regler. Regn med litt kø, men for genuine kaffeelskere er det verdt ventetiden.

Great Coffee, Klostergade 32 H

15: Overnatting

Det bygges og det bygges i Aarhus, også på hotellfronten. Det siste er Comwell-hotellet som rager over hele byen. Du kan bruke det som ledestjerne, om du skulle klare bragden å gå deg bort. Veldig stilrent og «nytt», innredet med Hay-møbler, god utstyrt treningsrom og berømt for sin frokost. Vi bodde på Helnan Marselis, et kvarters lang sykkelur utenfor smørøyet. Her er rommene enorme, utsikten formidabel, og alt minner om et klassisk dansk badhotell – men de trenger en oppussing, spør du oss. Greit at 90-tallet er tilbake, men det skal da være i nyrenoverert versjon. Skal vi gi deg en sikker anbefaling, blir det Hotel Guldsmeden. Dette er faktisk det første Guldsmeden-hotellet som kom, oppkalt etter gatenavnet. De leverer alltid på service, økologisk mat og rett og slett god, gammeldags hjemmehygge. En sikker vinner – til noe nytt og bedre dukker opp.

Hotel Guldsmeden, Guldsmedgade 40